KRAJSKÁ VETERINÁRNÍ SPRÁVA PRO KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ
Jana Černého 370, 50341 Hradec Králové Tel: 495 279 059, Fax: 495 279 059, E-mail: kvsh@svscr.cz

N A Ř Í Z E N Í
Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj
č.02/2009.

Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj jako místně a věcně příslušný orgán státní správy ve věcech veterinární péče podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění (dále jen veterinární zákon), podle § 49 odst.1 písm. c) téhož zákona nařizuje tato

mimořádná veterinární opatření
při výskytu a k zamezení šíření nebezpečné nákazy
varroázy včel
v katastrálních územích Královéhradeckého kraje.

ODDÍL I

Článek 1
Základní ustanovení

Toto nařízení je závazné pro všechny chovatele včel ve všech katastrálních územích Královéhradeckého kraje, organizované i neorganizované v Českém svazu včelařů, o.s..

Článek 2
Poučení o nákaze.

Varroáza včel je nebezpečná nákaza způsobená roztočem Varroa destructor.
Roztoč napadá včelí plod - nejčastěji trubčí, na kterém se rozmnožuje a rovněž dospělé včely. Roztoč může být přenašečem virových, bakteriálních a plísňových onemocnění včel a včelího plodu.
Nákaza se šíří nakaženými trubci, včelami, roji a loupežením zdravých včel v nemocných včelstvech.
Pokud není včelstvo léčeno účinnými prostředky, způsobuje roztoč úhyn včelstva.

Článek 3
Diagnostika.

Diagnóza se stanoví na základě:
a) laboratorního vyšetření spadu, měli a včel,
b) klinického vyšetření zejména zavíčkovaného trubčího plodu.

Článek 4
Léčebné ošetřování včelstev.

Při používání chemických přípravků k léčebnému ošetřování včelstev **musí být vždy dodržen návod k použití přípravku přesně podle pokynů výrobce přípravku**.
Ošetření včelstev chemickými přípravky (kromě odparných desek FORMIDOL) do ukončení odběru medu (medobraní) nebo v jiných termínech, než v nařízení stanovených, je zakázáno.

Léčebné ošetřování včelstev chemickými přípravky (kromě odparných desek s FORMIDOLEM) **se provádí vždy komisionelně a pod dohledem důvěrníků základních organizací Českého svazu včelařů, o.s. (dále jen ZO ČSV) ve stejném termínu a na celém katastrálním území obce a v jejich místních částech, případně i na celém území působnosti příslušné ZO ČSV.**

1. Odstranění roztočů v ohniscích nákazy při zjištění nadlimitního počtu roztočů ve vzorcích zimní měli, tj. při nálezu více než 3 samiček roztoče Varroa destruktor v průměru na 1 včelstvo se použije emulze přípravku M-1 AER k nátěru víček plodu (najednou ne větší plochu než 10 dm^2) spojené s fumigací přípravkem VARIDOL FUM. Léčebné ošetření včelstev musí být provedeno každoročně nejpozději do 15. dubna.

2. Omezování populace roztočů při nižší intenzitě varroázy v plodovém období pozdního jara a celého léta při venkovních teplotách nad 20 °C použitím přípravku FORMIDOL – odparné desky s kyselinou mravenčí. Přípravek nezanechává rezidua v medu ani vosku a kromě varroázy je účinný i na spory prvoka Nosema apis a v oblastech s výskytem zvápenatění plodu jeho použití nutí včelstva k odvíčkování napadených buněk a včasné odstranění nemocných kukel.
Techniku aplikace přípravku je třeba vyzkoušet a zvládnout, aby se neprojevily některé jeho negativní vedlejší účinky.

3. Ochrana plodu zimující generace a současně i ochrana před reinvazí roztočů v podletí = v období měsíců červenec až srpen, co nejdříve po posledním odběru medu (medobraní) použitím přípravků: GABON PA92 nebo GABON PF90.

Přípravek GABON PA92 nemá žádné omezení z hlediska tvorby reziduí, přípravek GABON PF90 se může použít maximálně ve dvou po sobě jdoucích letech a potom musí následovat buď jednoletá přestávka nebo jeho záměna za přípravek GABON PA92.

4. <u>Omezení populace roztočů v bezplodovém období</u> pozdního podzimu a zimy (měsíce říjen až prosinec): opakované (3x) ošetření fumigací v doporučeném intervalu 14 - 21 dnů přípravkem VARIDOL FUM (MP 10 FUM) při venkovní teplotě nad + 10°C. **Při 2. a 3. ošetření nesmí být ve včelstvu zavíčkovaný plod.** Při poklesu venkovních teplot (až do - 5°C) je možné nahradit 3. ošetření fumigací aplikací přípravku VARIDOL AER (M-1 AER) ve formě aerosolu s pomocí specielního vyvíječe aerosolu.

Článek 5
<u>Prevence nákazy.</u>

1. Pravidelné vyšetření včelstev všech chovatelů spojené s léčebným ošetřením v bezplodovém období.

2 . Sledování přirozeného spadu roztočů a včasné léčebné ošetření včelstev v podletí.

3. Provádění vhodných chovatelských opatření (odstraňování zavíčkovaného trubčího plodu,omezování plodování na podzim, nepřítomnost plodu ve včelstvu v době léčebného ošetření).

4. Utrácení rojů neznámého původu a divoce žijících včelstev.

<u>ODDÍL II</u>
<u>Ochranná a zdolávací opatření.</u>

Článek 6
<u>Opatření v ohnisku nákazy</u>

1. Ohniskem nákazy se vymezuje stanoviště včelstev, kde při vyšetření vzorků zimní měli v příslušném kalendářním roce byla zjištěna přítomnost více jak 3 samiček roztoče Varroa destructor v průměru na jedno včelstvo.

2. Seznamy ohnisek nákazy jsou k dispozici na všech místně příslušných okresních inspektorátech Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj a ve všech ZO ČSV v Královéhradeckém kraji.

3. **<u>V ohniscích nákazy</u> provedou chovatelé včel za přítomnosti pověřených pracovníků místně příslušné ZO ČSV léčebné ošetření všech svých včelstev na stanovišti <u>postupem podle oddílu I, článku 4, bodu 1.</u>**

4. ZO ČSV v jednotlivých okresech předají místně příslušným okresním inspektorátům Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj každoročně do 20. 4. seznamy chovatelů včel s ohnisky nákazy, kteří neprovedli komisionelní ošetření svých včelstev.

Článek 7
<u>Opatření v ochranném pásmu.</u>

1. Ochranné pásmo se vymezuje v okruhu 5 km kolem každého ohniska nákazy.

2. I přes nízký stupeň zamoření včelstev roztočem Varroa destructor v roce 2009, ale vzhledem k tomu, že při nedostatečně prováděných preventivních opatřeních a v závislosti na klimatických podmínkách, intenzitě snůšky a plodování včelstev může dojít k opětovnému rozšíření varroázy, vymezuje se ochranné pásmo se stejnou nákazovou situací pro všechna katastrální území všech okresů Královéhradeckého kraje, tj. Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov.

3. Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj povolí v odůvodněných případech a na základě žádosti ZO ČSV ošetření včelstev <u>podle oddílu I, článku 4, bodu 1 i na stanovištích v ochranném pásmu</u> a doporučuje ošetřit včelstva na stanovištích, kde byla při vyšetření zimní měli v roce 2009 zjištěna přítomnost více jak 2 samiček roztoče Varroa destructor v průměru na 1 včelstvo.

4. Chovatelům včel se nařizuje kontrolovat zdravotní stav svých včelstev a intenzitu napadení včelstev roztoči - zejména napadení trubčího plodu a pečlivě sledovat přirozený denní spad roztočů. Při podezření na rostoucí intenzitu varroázy nebo při jejím zjištění v plodovém období oznámit tuto skutečnost místně příslušné ZO ČSV.

6. Všem místně příslušným ZO ČSV v Královéhradeckém kraji se nařizuje evidovat hlášení včelařů o zhoršené nákazové situaci, zajistit jeho ověření a včas organizovat léčebné ošetření včelstev v obvodu své působnosti postupem podle <u>oddílu I, článku 4, bodu 2 tohoto nařízení</u> (= odparné desky s FORMIDOLEM)<u> v jarním a letním období,</u>
a nebo při zjištění přirozeného denního spadu roztočů vyšším než 3 v průměru na jedno včelstvo <u>postupem podle oddílu I, článku 4 bodu 3 tohoto nařízení</u> (=GABON) <u>co nejdříve po posledním odběru medu (medobraní).</u>

7. Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj, na základě písemné a odůvodněné žádosti chovatelů včel podané prostřednictvím místně příslušné ZO ČSV, povolí provést léčebné ošetření včelstev **<u>postupem podle oddílu I, článku 4 bodu 3 tohoto nařízení</u>** (=GABON) plošně na celém katastrálním území obce, a nebo celém území působnosti příslušné ZO ČSV, případně na území celého okresu, bude-li žádost podána ze všech ZO ČSV v okrese nebo prostřednictvím okresního výboru ČSV.

9. Všichni chovatelé včel v katastrálních územích Královéhradeckého kraje jsou povinni každoročně nejpozději do 30. 9. vložit na dna svých úlů podložky.

10. **U všech včelstev chovaných v katastrálních územích Královéhradeckého kraje provedou chovatelé včel komisionelním způsobem počínaje datem 15. 10. 2009 léčebné ošetření svých včelstvech podle oddílu I, článku 4, bodu 4.**
Pokud byla včelstva ošetřena v podletí GABONEM a při ošetření byl přesně dodržen postup udávaný výrobcem přípravku, je možné 1. ošetření fumigací vynechat.
Po každém léčebném ošetření a po ukončení spadu roztočů se vložené podložky vyjmou, ometou, řádně očistí a vrátí zpět do úlů.

11. Mezi posledním ošetřením a odběrem vzorků zimní měli k vyšetření musí být dodržen interval minimálně 30 dnů.

12. Směsné vzorky zimní měli z jednotlivých stanovišť odeberou a odevzdají k vyšetření všichni chovatelé včel od všech svých včelstev chovaných v katastrálních územích Královéhradeckého kraje. Směsné vzorky doprovázené řádně vyplněnými seznamy stanovišť a včelstev předají chovatelé včel sami nebo prostřednictvím ZO ČSV na místně příslušné inspektoráty Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj nebo je zašlou k vyšetření do schválené laboratoře do 15. února 2010.

12. Místně příslušné ZO ČSV pořídí seznamy chovatelů včel o kterých jim je známo, že neodevzdali zimní měl od svých včelstev k vyšetření a seznamy předají Krajské veterinární správě pro Královéhradecký kraj do 21. března 2010.

Článek 8
Ošetřování včelstev v ekologickém zemědělství.

Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj povolí jiný způsob léčebně preventivního ošetřování včelstev řádně registrovaných ministerstvem zemědělství podle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství v platném znění na základě písemné žádosti chovatele včel a v souladu s Nařízením Rady (EHS) č. 2092/91 v platném znění.

ODDÍL III
Přemísťování včelstev.

Článek 9
Trvalé přemístění včelstev.

1. Přemístění včelstev z ohniska nákazy vymezeného podle oddílu II, článku 6, bodu 1 bez jejich předchozího léčebného ošetření podle oddílu I, článku 4, bodu 1 je zakázáno.

2. Trvalé přemístění včelstev se povoluje pouze do oblastí se stejnou nebo horší nákazovou situací za dodržení těchto podmínek:

a) jde o přemístění mimo období nařízeného vyšetření nebo léčebného ošetření,
b) jedná se o včelstva, která byla prokazatelně vyšetřena a v případě potřeby i prokazatelně komisionelně léčebně ošetřena v souladu s ochrannými a zdolávacími opatřeními uvedenými v oddílu II tohoto nařízení.

3. Mají-li být včelstva přemístěna mimo území Královéhradeckého kraje musí si chovatel včel předem vyžádat souhlas příslušné krajské veterinární správy v místě určení včelstev. Včelstva musí být doprovázena veterinárním osvědčením.

Článek 10
Přemístění včelstev kočováním.

1. Přemístění včelstev z ohniska nákazy vymezeného podle oddílu II, článku 6, bodu 1 bez jejich předchozího léčebného ošetření podle oddílu I, článku 4, bodu 1 je zakázáno.

2. Přemístění včelstev kočováním může být povoleno pouze v souladu s plánem kočovné komise místně příslušného OV ČSV schváleným Krajskou veterinární správou pro Královéhradecký kraj.
Plán kočování včelstev zpracovaný pro všechny kočující včelaře jednotlivých ZO ČSV na formuláři vydaném Krajskou veterinární správou pro Královéhradecký kraj předloží OV ČSV na místně příslušné okresní inspektoráty Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj ke schválení nejpozději do 1. května 2010 spolu s písemným dokladem o komisionelním ošetření včelstev na těch stanovištích, kterých se na základě výsledků vyšetření zimní měli v příslušném kalendářním roce bezprostředně týkají ochranná a zdolávací opatření uvedená v oddílu II tohoto nařízení a spolu s dokladem o negativním výsledku vyšetření zimní měli z roku 2008 na přítomnost spor původce moru včelího plodu.
Schválení potvrdí místně příslušný inspektorát Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj na zpracovaných plánech.

4. Chovatelům včel se nařizuje provést preventivní léčebné ošetření kočujících včelstev postupem podle oddílu I, článku 4, bodu 2 tohoto nařízení vždy při změně kočovného stanoviště.

5. Chovatelům včel se nařizuje zajistit po návratu kočujících včelstev na trvalá stanoviště a posledním odběru medu jejich léčebné ošetření postupem podle oddílu I, článku 4, bodu 3.

6. Pro přemístění včelstev kočováním do obvodu působnosti jiné krajské veterinární správy platí stejné ustanovení jako v článku 9, bodu 3.

Článek 11

Přemísťování matek a doprovodných včel.

1. Přemístění matek a doprovodných včel s ohledem na varroázu může být povoleno po vyšetření a případném léčebném ošetření včelstva provedeném v souladu s ochrannými a zdolávacími opatřeními uvedenými v oddílu II tohoto nařízení.

2. Přemísťování vajíček a otevřených matečníků nepodléhá žádnému omezení.

ODDÍL IV

Dezinfekce.

Článek 12

Dezinfekce v ohniscích nákazy.

1. Před provedením dezinfekce se provede mechanická očista úlů, plástů bez plodu, včelařských potřeb a pomůcek.

Úly a plásty bez plodu jsou použitelné za 10 dnů po provedené dezinfekci.

2. V případě úhynu nebo likvidace včelstva v důsledku varroázy musí být plásty s plodem přetaveny na vosk.

ODDÍL V

Sankce.

Článek 13

Zvláštní opatření.

1. V případě včelstev, která nebyla vyšetřena a léčebně ošetřena na základě nařízených ochranných a zdolávacích opatření a v souladu s nimi, a nebo která byla přemístěna do Královéhradeckého kraje bez souhlasu Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj, nařídí Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj (kromě udělení pokuty) mimořádná veterinární opatření, spočívající v

a) odběru vzorků a jejich vyšetření na varroázu na náklady chovatele včel,
b) provedení léčebného ošetření včelstva na náklady chovatele včel.

Není-li možno provést léčebné ošetření vzhledem k roční době nebo nákazovým důvodům, anebo mohla-li by být tato včelstva nebezpečným zdrojem nákazy nařídí utracení těchto včelstev.

Článek 14

Pokuty.

1. Fyzické osobě, která není podnikatelem a která se dopustí přestupku tím, že nesplní nebo poruší povinnost vyplývající pro ni z mimořádných veterinárních opatření vyhlášených v tomto nařízení uloží Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj podle § 71, odst. 2, písm. c) veterinárního zákona pokutu až do výše 50 000,- Kč.

2. Právnické osobě nebo fyzické osobě oprávněné k podnikání za stejné nesplnění nebo porušení povinností uloží Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj podle § 72, odst. 2, písm. d) veterinárního zákona pokutu až do výše 2 mil. Kč.

ODDÍL VI

Závěrečná ustanovení.

Článek 15

Zrušovací opatření.

Mimořádná veterinární opatření vyhlášená v Nařízení Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj číslo 03/2008 ze dne 6.3.2008 se ukončují a nařízení č. 03/2008 se zrušuje.

Článek 16

Účinnost nařízení.

Nařízení nabývá platnosti a účinnosti dnem jeho vyhlášení; za den jeho vyhlášení se považuje den jeho vyvěšení na úřední desce Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

Nařízení je vyvěšeno na úřední desce Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj i na její elektronické úřední desce na adrese www.svscr.cz; je též přístupné na všech okresních inspektorátech Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj a na všech obecních úřadech, jejichž samosprávného území se týká

Hradec Králové 23.3.2009

KRAJSKÁ VETERINÁRNÍ SPRÁVA PRO KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

MVDr. Blanka K a r e š o v á
ředitelka Krajské veterinární správy
pro Královéhradecký kraj